

अभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

abhiyanweekly40@gmail.com

वर्ष : ३७ / अंक : २२ / २०७६ पुस ११ गते शुक्रबार / 27 Dec., 2019 / मूल्य रु. १०/-

श्रेष्ठ पदमुक्त हुने पक्का

काठमाडौं। नेपाल राष्ट्र बैंकमा नियमित डेपुटी गर्भनर शिवराज श्रेष्ठमाथि लगेको आरोपहस्तको छानविन गर्न बनेको श्रीराम पौडेलको संयोजकत्वको समितिले एक महिना लगाएर छानविन गरी तयार पाको प्रतिवेदन गत साता अर्थ मन्त्रालयमा बुझाएको छ। पौडेल समितिले बुझाएको प्रतिवेदनलाई अर्थ मन्त्रालयले प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा बुझाएको छ। राष्ट्र बैंकको सञ्चालक समितिका सदस्य समेत रहेका श्रीराम पौडेलको संयोजकत्वमा तीन सदस्यीय समिति नेपाल राष्ट्र बैंकको सञ्चालक समितिले गठन गरेको थियो। राष्ट्र बैंकमा रहेंदा डेपुटी गर्भनर श्रेष्ठले आफ्नो अधिकारको दुरुपयोग गरी पदको दायित्व समेत

»» बाँकी ८ पेजमा

तालीलाई www.abhiyanonline.com.np गा पनि पढ्न सकिन्छ।

साल्ट टेडिङ्को सहानीय कार्य

काठमाडौं। २०२० सालमा पलिक प्राइमेट पाटनरसिप अन्तर्गत गठन भएको साल्ट टेडिङ्को पर्सेनेशनले आफ्नो स्थानान्तरणमा कालदेखि नै उत्कृष्ट काम गर्दै आएको छ। विभिन्न बाधा अझैवन पार गर्दै उसले सरकारलाई महत्वपूर्ण सहयोग पुऱ्याएको र तुनको व्यापार गरेर नेपाली जनतालाई लुले, लंगडो हुनबाट जोगाउँदै मुलुकभरमै आयोडिनयुक्त तुनको विक्रि वितरण गरिरहेको छ। साल्टले तुनलायात चीन, चामल, दाल, कागज, ग्यास, गेडागुडी लगायत अति आवश्यक सामग्रीको विक्रि वितरण गरेर नेपाली जनतालाई तुलो गुण लगाएको छ। त्यति मात्र होइन उसले सरकारले आफ्ना जनतालाई दिनुपर्न सेवा सुविधा सर्वसुलभ रूपमा

»» बाँकी ८ पेजमा

कालापानी आफ्नो भएको भारतको दाबी

काठमाडौं। भारतले नेपालको कालापानीलगायत अन्य कही क्षेत्रलाई आफ्नो राजनीतिक क्षेत्रभित्र राखेर नक्सा प्रकाशित गरेपछि नेपाल लगायत विदेशमा त्यसको व्यापक विरोध भएको छ। नेपालको सबै राजनीतिक दलहरूले राष्ट्रिय सहमति गरेर नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको केपी ओली सरकारलाई सीमा विवाद समाधान गर्न सहमति दिएका छन्। त्यसै क्रममा सरकारले भारतीय सरकारलाई करिब एक महिना अगाडि कुट्टीतिक नोट पठाएको थियो। सरकारले पठाएको कुट्टीतिक नोटमा सीमा विवादका बारेमा

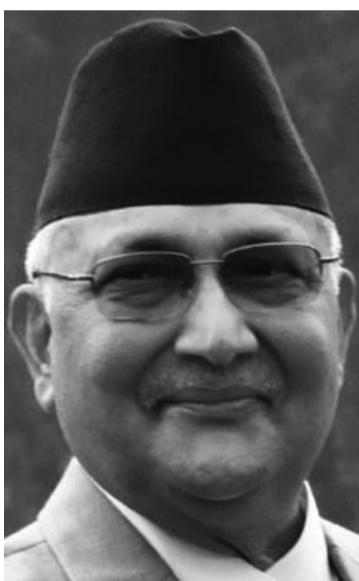
»» बाँकी ८ पेजमा

ओली सरकारको दुई तिहाईको दम्भको हावा खुसिक्यो

राजपालाई लालिपप देखाएर दुई तिहाई पुच्याउने कसरत

काठमाडौं। फण्डे दुई वर्ष अधि गठन भएको नेपकाको केपी ओली नेतृत्वको सरकार अहिले नेकपाकै एकलौटी सरकारमा परिणत भएको छ। सत्तामा सहभागि भएको समाजवादी पार्टीले सत्ता छोडेर सरकारलाई दिएको समर्थन समेत फिर्ता लिएपछि विपक्षी दलहरू बलियो अवस्थामा देखिएका छन्। समाजवादी पार्टी र तत्कालिन नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी एमाले र माओवादी केन्द्रबीच संविधान संशोधनको विषयमा दुई बैंदे सहमति भएपछि समाजवादी पार्टीका अध्यक्ष उपेन्द्र यादवको नेतृत्वमा समाजवादी पार्टी प्रधानमन्त्री केपी ओलीको नेतृत्वको सरकारमा सामेल भएको थियो। राष्ट्रिय जनता पार्टीले समेत ओली नेतृत्वको सरकारलाई समर्थन गरेको भएपनि उसले आपूर्त उठाउका माग संबोधन नगरेको भन्दै एक वर्ष अधि नै सरकारलाई दिएको समर्थन फिर्ता लिएका छन्।

समाजवादी पार्टी र राजपाले संविधान संशोधनको मुद्दालाई लागो समयदेखि उठाइरहेका छन्। संविधान

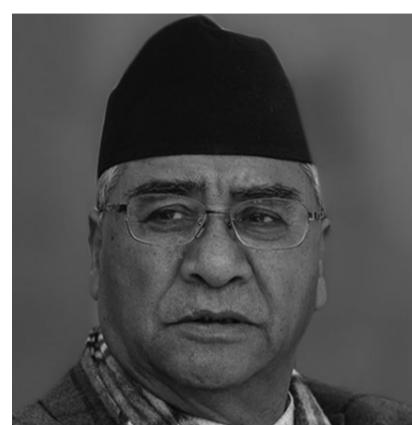
मलाई अन्याय
भयो : गौतम

काठमाडौं। नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीका नेता एवं प्रस्तावित पार्टीका उपाध्यक्ष वामदेव गौतमले पार्टीको स्थायी कमिटीको बैठकमा आफूलाई प्रतिनिधि सभाको चुनावमा हराउन लागि पर्ने व्यक्तिहरूलाई कारबाही गर्नुको सट्टा प्रोत्साहन गरिएको भन्दै आपति जानेका छन्। स्थायी कमिटीको बैठकमा सदस्यहरूले संविधान संशोधनको विषयमा राखेको

»» बाँकी ८ पेजमा

कांग्रेस कोठे बैठकमै सीमित

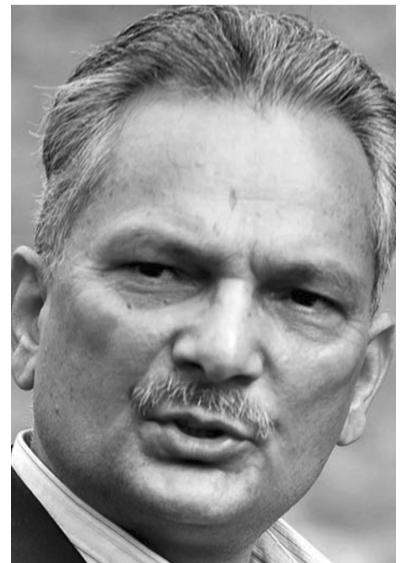

काठमाडौं। संघीय संसदको प्रमुख विपक्षी दल नेपाली कांग्रेस पछिलो समयमा आँकित्र रुम्लिएको छ। पार्टीभित्रको भागवण्डा मिल नसकेको हुनाले कांग्रेस एक किमिसले अनिर्णयको बन्दी जस्तै भएको छ। उसको केन्द्रीय समितिको बैठकसम्म बस्न नसकेको

अवस्थामा कोठे बैठकमा प्रमुख प्रतिपक्षी दल सिमित भएको छ। एग्को प्रतिनिधिसभा, प्रदेशसभा र स्थानीय तहको निर्वाचनमा समेत कांग्रेस एक हुन नसकेको हुनाले उसले निर्वाचनमा नराम्रो पराजय भोग्नु परेको थियो। हालै सम्पन्न भएको प्रतिनिधिसभा, प्रदेशसभा र स्थानीय तहको उपनिविष्ट राजेको कांग्रेसको केही व्यक्तिहरूले चुनाव जितेको भएपनि त्यो केन्द्रीय नेताहरूमा कारण नभएर जिल्ला तहका नेता र कार्यकर्ताहरूको कारण जित भएको हो। केन्द्रीय तहका नेताहरूलाई कोठे बैठक गर्दैमा फुर्सद छैन। उनीहरू कसरी हुन्छ आफ्नो प्यानलको पकड पार्टीभित्र राख्ने भन्ने मै सिमित रहेका हुनाले कांग्रेसले मुहुकमा उत्पन्न भारका समस्याहरूका बारेमा केही बोल सकिरहेको छैन। संसदको प्रमुख प्रतिपक्षी दलको नाताले उसले संसदमा समेत कुै प्रभावकारी भूमिका निभाउन नसकेको हुनाले केपी ओली सरकार मनपरी निर्णय गर्दै अधि बढेको छ। प्रमुख

»» बाँकी ८ पेजमा

राजपासँग सहमित समाजवादी भने रुष्ट

काठमाडौं। नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी भएको केपी ओली सरकारले जित अपमान गरेपनि रुखमा भुण्डिएको चरोरो फै सरकारमा भुण्डिएको समाजवादी पार्टीलाई सरकार न्याउँ भने दिनभरीको सिकार खाउँ भने कान्छा बाउको अनुहार जस्तै भएको थियो। संविधान संशोधन गर्न संघीय समाजवादी पार्टी र डा. बाबुराम भट्टराईले नेतृत्व गरेको नयाँ शक्ति पार्टी एकीकरण भएपश्चात समाजवादी पार्टी गठन भएको हो। डा. भट्टराई पक्षले तत्काल सरकार छोडूनपर्न दबाव अध्यक्ष उपेन्द्र यादवलाई दिएपनि यादव तत्काल सरकार छोड्ने पक्षमा रहेका थिएन्। संविधान संशोधन गर्ने २ बैंदे सहमति गरेर सरकारमा गएका यादवको पार्टीलाई पहिल दुई मन्त्रालय र तीन मन्त्री दिएकोमा हालै भएको मन्त्रिपरिषद्को हेरफेरमा यादवको

पार्टीको एक राज्यमन्त्रीलाई हटाइएको थियो भने स्वयम अध्यक्ष यादवको मन्त्रालय समेत हेरफेर गरिएको थियो।

उपेन्द्र यादव न्याय, कानुन तथा संसदीय मन्त्री रहेको थिए। संविधान संशोधनका प्रक्रिया त्यही मन्त्रालयबाट सुरु गर्नुपर्न हुन्छ तर औपचारिक रूपमा संविधान संशोधनको प्रक्रिया सुरु भएको छैन। सत्ताधारी दल नेकपाले सरकारलाई संविधान संशोधन गर्न निर्देशन समेत नदिएको र प्रधानमन्त्रीले समेत संविधान संशोधनको बारेमा ठोस कदम नचालेको बेला उपेन्द्र यादवले गत सोमबार बसेको मन्त्रिपरिषद्को बैठक समाप्त हुन लाग्दा प्रधानमन्त्रीसँग आफ्नो प्रस्ताव भएको भन्दै एउटा खाम बुझाउन समय मारेका थिए। मन्त्री यादवले खाम बुझाउन समय मारेका संविधान संशोधनको प्रस्ताव टेबलमा राखिएका

»» बाँकी ८ पेजमा

मेरो आर्जन नै
मेरो आत्मसम्मान
आर्जनको सुरक्षण
प्रभु Salary Saving

PRABHU SALARY SAVING

६.५%
ब्याजदर

रु ०
न्यूनतम
मौजादात

निःशुल्क
औषधी उपचार र
दुर्घटना बीमा

निःशुल्क
डेविट कार्ड

prabhu BANK

Prabhu Building, Babarmahal | Phone: +977-1-4788500
Fax: +977-1-4780588 Email: info@prabhubank.com | Toll Free No.: 16600107777

Anti-Muslims legislation draws flak

Mr Ravi
aCitizenship Amendment Bill (CAB) passed by the Indian parliament has not only sparked violent demonstrations against it in the North-Eastern states of the country leading to the death of six protestors so far but the legislation has also drawn flak both within India as well at the international level. The Indian intellectuals and legal community within India view it as being essentially anti-Muslim and in violation of the secular principles enshrined in the Indian constitution which prohibits discrimination against its citizens and guarantees all persons equality before the law and equal protection of the law. They maintain that faith cannot be made a condition of citizenship.

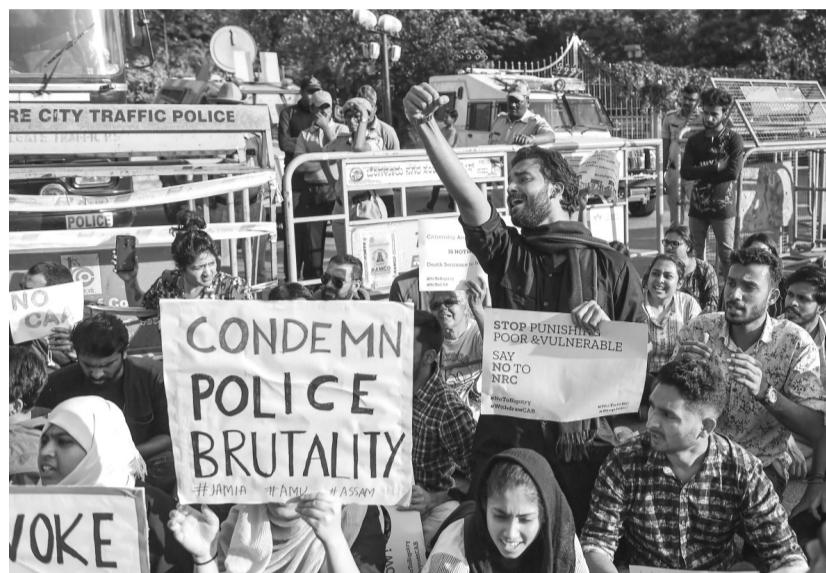
Delhi-based lawyer Gautam Bhatia says that by dividing alleged migrants into Muslims and non-Muslims, the bill "explicitly and blatantly seeks to enshrine religious discrimination into law, contrary to our longstanding, secular constitutional ethos".

Historian Mukul Kesavan says the bill is "couched in the language of refuge and seemingly directed at foreigners, but its main purpose is to de-legitimise the citizenship of Muslims." Critics also argue that if the bill is genuinely aimed at protecting persecuted minorities in the neighbouring countries as claimed by the Indian government, then it should have also included Muslim religious minorities.

It is pertinent to point out that the anti-Muslim bias of the legislation gains greater currency from the fact that the Indian government has gone to the Supreme Court seeking to deport Rohingya Muslim refugees from India who fled Myanmar due to persecution. It is also maintained

by the critics that the National Register of Citizenship published in August which deprived nearly two million Bengali Muslims of Indian Citizenship and the Citizenship Amendment Bill are closely linked because the later will help protect non-Muslims who are excluded from the register and face the threat of deportation or internment. This means tens of thousands of Bengali Hindu migrants who were not included in the NRC can still get citizenship to stay on in Assam state.

Sociologist Niraja Gopal

Jaya says, "Taken together, the NRC and CAB have the potential of transforming India into a majoritarian polity with gradations of citizenship rights." The Indian anti-Muslim legislation pieces have also come under scathing criticism by the international media and global think tanks.

Financial Times in its editorial of 11 December while commenting on the situation said, "After independence and partition in 1947, India was established on the principle of secular

democracy. While Pakistan's founders defined their country as a homeland for Muslims of the subcontinent's Muslims, India was not defined by religion but envisaged as a country where diverse faiths could coexist. Now, the so-called Citizenship Amendment Bill, which grants accelerated citizenship to Hindu, Sikh, Jain or Buddhist refugees from neighbouring countries, but not Muslims, threatens that history of secularism. It is a milestone in Premier Narendra Modi's campaign to reshape India

into an overtly Hindu nation."

The New York Times carried an article saying "The upper house of the Indian parliament passed a contentious citizenship bill on Wednesday, bringing a religiously polarising measure one step closer to the law as new protests erupted across the country. The measure, called the Citizenship Amendment Bill, uses religion as a criterion for determining whether illegal migrants in India can be fast-tracked for citizenship. The bill favours members of all South

Asia's major religions except Islam, and leaders of India's 200-million-strong Muslim community have called it blatant discrimination."

The Washington Post maintained, "The Lawmakers in India on Wednesday passed a fundamental change to its citizenship law to include religion as a criterion for nationality for the first time, deepening concerns that a country founded on secular ideals is becoming a Hindu state that treats Muslims as second-class citizens. The new legislation creates a path to citizenship for migrants who belong to several South Asian religions but pointedly excludes Islam, the faith practised by 200 million Indian citizens."

According to Al Jazeera, "The bill brings sweeping changes to India's 64-year-old citizenship law by giving citizenship to 'persecuted' minorities - Hindus, Sikhs, Buddhists, Jains, Parsis and Christians - from Bangladesh, Afghanistan and Pakistan."

The Independent observed, "India's ruling Hindu nationalist government has won parliamentary approval for a controversial law that would make it easier for refugees of certain faiths from neighbouring countries to gain citizenship, but not Muslims."

Michael Kugelman, a South Asian expert at the Woodrow Wilson International Center for Scholars, said, "I think there is some genuine surprise and disappointment that the world's largest democracy appears to be undercutting its longstanding and fundamental traditions of secularism, democracy and pluralism." The US Commission on International Religious Freedom called for sanctions to be considered against Indian Home minister Amit Shah over the

Citizenship Bill. The commission which advises the US government but does not set policy termed the bill as a dangerous turn in the wrong direction.

A spokesman of the US state department commenting on the bill said: "The US urges India to protect the rights of its religious minorities in keeping with India's constitution and democratic values." The Modi government is probably unmindful of the fact that by pursuing the Hindutva philosophy, it is sowing the seeds conflict and strife within its own borders. What it has done in IOK, Assam and beyond could very well prove to be beginning of the end.

The supremacist philosophy of Hindutva like the German Nazism has a destructive potential that could also jeopardise peace and security in our region and beyond. The world has already endured the disastrous consequences of the German Nazism and cannot afford yet another catastrophe of the same magnitude.

Though Pakistan has warned the international community about the dangers lurking in the region because of the pursuance of philosophy of Hindutva and the Indian move to nullify UN resolutions on Kashmir through the repeal of article 370 of the Indian constitution, but it is regrettable that the powers that be blinded by their strategic and commercial interests linked to India and the UN do not realise the scale of the threat to peace and security in this region. Kashmir admittedly is a nuclear flashpoint and the two atomic states standing face to face with each other present a dreadful spectacle for the world peace. The world community and the UN need to realise the consequences of the burgeoning situation before it is too late.

Madmati Nullah. The bottom line is that India is violating Article 111(2) of IBT which clearly specifies that the entire flows of western rivers belong to Pakistan. The Article 4(6) of IWT also safeguards the natural flow of the rivers and India is violating this article as well.

Pakistan is crucially involved in this issue owing to its importance. Pakistan, being an agrarian economy, relies heavily on Indus river tributaries because they are vital for sustainable livelihood, food security and economic conditions.

Moreover, India's aggressive attitude towards Pakistan has further escalated the frosty ties between the two neighbours over the issue of the disputed Kishanganga dam. Indian Prime Minister Narendra Modi has openly threatened to launch a water war against Pakistan.

The World Bank has postponed the involvement for time being and referred it back for bilateral settlement. But that did not work. It is therefore high time for World Bank to realise its responsibilities, being the guarantor of the treaty, and must step up for the resolution of the issue. The World Bank should discharge its obligations under the IBT by taking the rational demand of Pakistan for the appointment of arbitration.

INDIAN BLATANT VIOLATION OF INDUS BASIN TREATY

started in 2009. Perusing it further, the stubborn attitude of India towards international commitments clearly unveils its nefarious designs towards Pakistan. Since the ascendance of Modi to the Indian PM House, he has terribly escalated the lurking tensions by diverting the flow of western rivers (Indus, Chenab, and Jhelum), which is also tantamount to violation of IBT and international norms.

Pakistan has intelligently put forward her honest demands before the World Bank to establish a court of arbitration to address the misunderstandings between the two neighbours. India agreed and demanded the appointment of a neutral expert, causing a deadlock.

Therefore, being stuck in a perpetual conventional threat of war over political pitfalls of the dam controversy, Pakistan has intelligently put forward her honest demand before World Bank to establish a court of arbitration to address the misunderstandings between the two neighbours. At the same time, India agreed and demanded appointing a neutral

expert — to cause a deadlock. World Bank initially gave assent to both the demands but India objected to the fallacy of the process of appointing two parallel processes. Therefore to defuse tensions, World Bank adopted a stance of taking a pause and asked both the parties involved to settle their dispute through bilateral avenues. World Bank provided the justification of this act by writing a letter to both nuclear armed nations which maintains, "We are announcing this pause to protect the IWT and to help India and Pakistan to consider alternative approaches to resolving conflicting interests under the treaty and its application to two hydro electric power plants.

This is an opportunity for the two countries to begin to resolve the issue in an amicable manner and in line with the spirit of the treaty rather than pursuing concurrent processes that could make the treaty unworkable over time. I would hope that the two countries will come to an agreement by the end of January."

The posture adopted by the

Not only this, India has stood firmly controve to Pakistan's demand to appoint a neutral expert to bring a halt to this emerging political wrangling. History is witness to the fact that Pakistan has always made efforts for the peaceful resolution of Kishanganga project on Neelum River and 850 MW Ratle dam on Chenab River.

It is worthwhile to mention too that despite coordinated sessions of talks between India, Pakistan and World Bank's guarantor of the IBT-mediation, India has continued her bid to inaugurate and complete the disputed project which

World Bank entirely follows the suit of the Indian argument. On the other hand, World Bank has skilfully avoided repairing the strained relations of India and Pakistan by putting all the responsibilities of reconciliation and peaceful deliberations on the shoulders of the embittered rivals. The careful analysis of the ongoing scenario brings many questions to the spotlight. Why has the World Bank closed its eyes on the lurking dangers emanating from the notorious IBT? And why is World Bank offering deaf ears to Pakistan's genuine demand of appointing a mediator to solve this issue according to the terms of IBT's terms and conditions?

The recently updated factsheet reveals that India is deliberately violating the international norms and describing Kishanganga Hydroelectric Project (KHEP) as a storage work for power generation only. However, Pakistan has rationally and lawfully maintained and proved her stance that Indian design of KHEP will divert water from Neelum River into the Bonar

राजनीतिकरण र भ्रष्टाचारले सिद्धायो संविधान

• राजन कार्कि

rajan2012karki@yahoo.com

जता पनि राजनीतिकरण र राजनीतिभित्र भ्रष्टाचारकरणले संविधान संकायो । नेपालमा संवैधानिक शासन छ भनेर कसैले भन्छ भने, त्यो भ्रम हो ।

भ्रष्टाचार यसरी बढेको छ कि प्रधानमन्त्रीले जवाफ दिनुपर्ने हो, प्रधानमन्त्री खात्थ्य र नैतिकताका कारण अशक्त छन् । अशक्तले चलाएको संविधान संकाय दुने सावलै भएन । संवैधानिक होइन, अराजक शासन चलेको छ देशमा । सत्य यही हो र यो सत्य बुद्धिजीवी, संचेतन र नागरिक समाजका अगुवाको लालचका कारण पाव्यजस्तो देखिएको छ । सत्यलाई सत्य र भूतोलाई भूठो भन्न सकिन्न, भ्रम फैलिन्छ । यो तुवांले घर, समाज, देशका लागि ज्यादै हानिकारक हुन्छ । नेपालमा बुद्धिजीवी, विज्ञाहरूको कमी छैन । मानवाधिकारावादी र सुशासन बुफेका विशेषज्ञहरू पनि पर्याप्त छन् । नागरिक समाज र संचेतकहरू छ यापछयाती छन् । तर, बुफेकाहरू कुनै न कुनै पार्टीमा आवद्ध छन् र करो नियुक्ती वा शुभलाभको अवसर पाइन्छ कि भनेर बगुलाभगत बनेका छन् । बगुलाभगतको काम अवसरको प्रतिक्षा गर्ने हो । समाजमा जितिसुकै भ्रष्टाचार वा असामाजिक क्रियकलाप फैलियोस्, चुइँक नबोले पछि निरकूशता त बढ्छ । कृशासन त हुन्छ । नेपालमा यही भझरहेको छ । नेपाल सत्य र भ्रू खुट्याउने तर नबोलेहरूको शासन व्यवस्था भएको देश बन्न पुगेको छ । यही बर्ग सबैभन्दा ठूला देशभक्तिको भाषण छाँट्छन्, शिक्षा दिनच्छन् र लोकतन्त्रको जय मनाउँछन् । पार्टी र नेतातन्त्रले देशलाई दिनदिनै खाइरहेछ, सियाइरहेछ, यो बर्ग ती सबै दूर्श्यहरू सिनेमा हेरेखाँ हेरेर बसेको छ । नयाँ नेपाल यस्तै देखिन्छ ।

मन्त्री, नेताहरू भाषण सुनाउँछन्-तपाईंहरू पेशाप्रति इमान्दार हुनोस् । इमान्दार हुन सकिन्न भने आफ्नो पेशा बदल्नोस् । नेताले इमान्दार हुनुपर्ने कि नपर्ने ? जनप्रतिनिधि र समाजका अभियन्ताहरूको जिम्मेवारी हुन्छ कि हुन्न ? बेइमानी गर्ने नेताले पेशा बदल्नुपर्छ कि पर्दैन ? धेरै अधिको कुरा नगरौ, केपी ओलीकै कार्यकालको कुरा गरौ । प्रधानमन्त्रीदेखि कुनै मन्त्री नैतिक रूपमा सफा छन्, पारदर्शी देखिन्छन् ? जनताको नेता जनताका अँखामा कसिंगर हुनुहुन्न, हरेक मन्त्री कुनै न कुनै विषयमा बदनाम छन्, राजनीतिलाई पेशा बनाएर जसरी पनि धनी बन्ने धूनमा अभ्यस्त छन् । राजनीति व्यवसाय बनेपछि इमान पैसामा बिक्नु स्वभाविक हो । प्रत्य भइसक्यो-राजनीतिमा निष्ठा छैन । राजनीति मुनाफाखोर मारवाडीको पसल हो ।

अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पका नीति निर्णय, व्यवहार र अभिव्यक्तिबाट राष्ट्रिय सुरक्षा र प्रजातन्त्रमा खतरा हुनपुग्यो भनेर उनीविरुद्ध महाभियोग लगाउने प्रस्ताव पारित भएको छ । दहो संविधान, बिधिको शासन, नैतिक आचरणको महत्व भएको मुलुकमा पार्टी होइन, राष्ट्र शीरमा हुन्छ । राष्ट्रभन्दा

माथि कोही हुन्न । राष्ट्र र राष्ट्रियता मजबुत हुन चाहिने अत्यावश्यक तत्व भनेको बिधिको शासन नै रहेछ ।

नेपालमा बिधि भनेको राजनीति हो । संविधान भनेको दुई तिहाई हो । शासन भनेको भ्रष्टतन्त्र, सामाजिक बिकृति हो ।

आमनीर्वाचनमा एमालेलाई जनताले विश्वास गरेर मत दिए, माओवादी पनि एमालेमा मिसिएर नेकपा भयो । नेकपाका अध्यक्ष केपी ओली प्रधानमन्त्री भएको आज ६ सय ८० दिन भएको छ । यी दिनहरूमा एकदिन पनि भ्रष्टाचार, नातावाद, पैसावादको चर्चा नभएको दिन रहेन । यी ६८० दिनमा जघन्य काण्डहरू घटेका छन्, बिधि राष्ट्रियता हुनसकेन । संविधान अनुसार चल्नुपर्ने सरकार अधिनाक्यत्वका तरिकाले चल्यो, संविधानको परिपालना गर्न गराउन मुख्य भूमिका खेल्नुपर्ने सर्वोच्च अदालत, न्यायपरिषद र अन्य अदालतहरूमा राजनीतिकरण गरेर भागबन्डा नै गरियो । व्यवस्थापिका संसदमा सत्तारूढ पार्टीको दुई तिहाई बहुत बन्यो, यही दुई तिहाइले भन बढी अनियमितता, अनैतिकता र जवाफदेहीताको नन्मनाच देखायो ।

नेकपा नेतृत्वको यही कार्यकालमा संवैधानिक र सुरक्षा अंगहरू समेत बदनाम भए । अखिल्याका आयुक्तदेखी प्रहरीका उच्च ओहोदा तथा निजामिति कर्मचारीका सहायकस, अदालतका कर्मचारीसम्म भ्रष्टाचार काङडमा पकाउ परे, मुद्दा चलाइयो । यही अवधिमा भ्रष्टाचारदेखि हत्या, बलात्कार, ठगी, जुवाडे, कमिशन प्रकरणमा मात्र होइन, स्कूलदेखि विश्वविद्यालयसम्मका भ्रष्टाचारमा ठूला ठूला काण्डहरू घटे, तर अदालतले कसैलाई पनि कडा दण्ड दिनसकेको देखिएन ।

इतिहासमै बलियो सरकार, इतिहासमै भ्रष्टाचारको पोखरीमा आहाल बसेको सरकार बन्यो । इतिहासमै समृद्ध नेपाल, सुधी नेपाली नारा दिएर प्रताडित गरिन्छ । त्यो सुशासन थियो, यो कृशासन हो । अन्योपन नेत्रबहुदुर नामधारीलाई पनि हुन्छ । ओली शासन, नेकपाको चरित्र अन्यो मात्र होइन, स्वार्थस्थ धृतराष्ट्र शासन हो ।

यतिबेला भारतले लिपेलेक, लिपियाधुरा, कालापानी क्षेत्र लुटेको छ ।

बल्ल भारतले वार्तामा बस्न सकिने पत्र

पठाए पनि सरकारले वार्ताको तैयारी गरेकै

छैन । विज्ञाहरूसँग छलफल गर्ने, प्रमाणहरू

हेरिन्छ । यहाँ त आलोचकलाई छौडा र अरिगाल पठाएर प्रताडित गरिन्छ । त्यो सुशासन थियो, यो कृशासन हो । अन्योपन नेत्रबहुदुर नामधारीलाई पनि हुन्छ । ओली शासन, नेकपाको चरित्र अन्यो मात्र होइन, स्वार्थस्थ धृतराष्ट्र शासन हो ।

यतिबेला भारतले लिपेलेक,

लिपियाधुरा, कालापानी क्षेत्र लुटेको छ ।

बल्ल भारतले वार्तामा बस्न सकिने पत्र

पठाए पनि सरकारले वार्ताको तैयारी गरेकै

छैन । विज्ञाहरूसँग छलफल गर्ने, प्रमाणहरू

जुटाउने, ती क्षेत्रमात्र होइन, अन्य ७७ स्थानमा भारतले अतिक्रमण गरेका नेपाली भूभागका बारेमा के गर्न भनेर संसदमा समेत राष्ट्रिय महत्वको विषय बनाएर बहस चलाउनु पर्ने हो । छैन, कुनै तैयारी छैन । गजव त के छ भने एनसेललाई ६४ अर्व लाभकर तिर्नु पर्दैन भनेर अदालतबाट छुट दिलाउने सरकार ५० अर्वको अमेरिकी एमसीसी सहयोग लिनका लागि संसदबाटे पारित गर्न हताएको छ । ८४ अर्वको कर ठूला करदाताहरूले अलमल्याइरहेका छन्, ठूला उद्यामी व्यापारीलाई त्यक्तिकै मात्रामा कर छुट दिने तैयारी भझरहेको छ, नक्कली भ्याट काण्ड पनि धेरै अर्वको छ । सौंडे ४ अर्वको जहाज कमिशन, बालुयाटार जग्गा काण्ड, दरवारमार्ग, पाथिभरा, गोर्कार्नसम्मका सरकारी जग्गा हिनामिना, सुन काण्ड, फोर्जी, खुलामज्ज र भृकुटीमण्डपको लिज प्रकरण, स्वीस

हुन दिन्न, भ्रष्टाचार गर्दिन भन्नु बेकार

छ । यो त बाघले घाँस खान्छ, मासु

खाँदैन भनेजस्तै हो ।

यतिबेला प्रधानमन्त्री बिरामी छन् । प्रधानमन्त्री अव हाँसो ठट्टा गर्न पनि नसक्ने भइसके । भट्ट हेर्दा उनी उपचार गर्न प्रधानमन्त्री भएजस्तै देखिन थालेको छ । प्रधानमन्त्रीको कोटरीले देशातक निर्णयहरू गर्न थालेका छन् । यहाँसम्म कि राष्ट्रिय महत्वका विषयमन्दा पनि स्वार्थ कसरी पूरा हुन्छ भने निर्णय हुनथालेकाले ओली सरकार वर्षाको कृष्णभीरको कहालीलाई संकट बन्दै गएको छ । नेकपाको विज्ञाहरू सरकार जम्मा काण्ड, दरवारमार्ग, पाथिभरा, गोर्कार्नसम्मका सरकारी जग्गा हिनामिना, सुन काण्ड, फोर्जी, खुलामज्ज र भृकुटीमण्डपको लिज प्रकरण, स्वीस

● ● ●

नेपालमा बुद्धिजीवी, विज्ञाहरूको कमी छैन ।

मानवाधिकारवादी र सुशासन बुझेका विशेषज्ञहरू पनि पर्याप्त छन् । नागरिक समाज र सचेतकहरू छ्याप्छ याप्ती छन् । तर, बुझेकाहरू कुनै न कुनै पार्टीमा आवद्ध छन् र कतै नियुक्ती वा शुभलाभको अवसर पाइन्छ कि भनेर बगुलाभगत बनेका छन् । बगुलाभगतको काम अवसरको प्रतिक्षा गर्ने हो । समाजमा जितिसुकै भ्रष्टाचार वा असामाजिक क्रियकलाप फैलियोस्, चुइँक नबोले पछि निरकूशता त बढ्छ । कूशासन त हुन्छ । नेपालमा यही भझरहेको छ । नेपाल स्वार्थको भाड खाएर लटिगएको छ ।

● ● ●

वैकका खातासम्मका हेर्ने हो भने अर्व होइन धेरै खर्बेको घोटाला देखिन्छ । यहाँसम्म कि महालेखा परीक्षककै रिपोर्टले समेत व्यापक भ्रष्टाचार देखाएको छ । पटकै कारवाही हुँदैन । यो सबै संविधानको असफलता हो । निरकूशताले टाउको उठाउँदाको परिणाम हो ।

यो सबै खुला कितावहै प्रत्येक देशासीले देखिसकेका छन् । यसकारण अव ओली सरकारका कुनै पनि सदस्य अथवा नेकपाको धनाउ नेताले अव भ्रष्टाचार बाट देखिन्छ ।

यो धनाउ आउँ उसले यस्तो प्रतिवद्वता

व्यक्ति गर्न सदवैन । त्यसैले त १४ प्रतिवद्वता

पढथयौ हासी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु धवस्त पारे समाज।

मन्यौ ज्यौंदै त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरर पनि जस्ले सर्कियो देशको माटो।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भएर एकै पटक मर्न सकौ।

- अभियानवाणी

अभियान साप्ताहिक

सम्पादकीय

नीतिगत निर्णय नै भष्टाचारको जड

नेपाल कम्पुनिष्ट पार्टी नेतृत्वको केपी ओली सरकारले आफ्नो भनेपनि मुलुकमा भष्टाचार बढेको छ। मन्त्रिपरिषद्वाले गर्ने नीतिगत निर्णयले गर्दा भष्टाचार बढेको विस्तारै प्रमाणित हुई गएको छ। मन्त्रिपरिषद्वाले गर्ने निर्णयहरूका बारेमा अखिल्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले छानविन गर्न तथाउने र मन्त्रिपरिषद्वाका कातिय परिणायहरू सरकारका प्रवक्ताले जानकारी नगराउने भएकाले नीतिगत भष्टाचार बारेमा कुरा उठाउँदा सरकारी पञ्चाले अनेक प्रकारका आरोप सञ्चार जगतालाई लगाउने गरिएको छ। पूर्व राजा विरेन्द्रको नाममा र उनका परिवारका नाममा रहेका जग्गा जमिन सबै सरकारले जफत गरेर नेपाल ट्रष्टको नाममा राखेको छ। पूर्व राजाको सम्पत्ति सरकारले लिंदा त्यस्तो सम्पत्तिलाई हैसम्मको उपयोग गरी सार्वजनिक कार्यालय रकम लगाउने भनिएको थिए। त्यस्तो रकम जनताको लागि स्वास्थ्य, शिक्षा लगायतका अन्य प्रयोजनका लागि प्रयोग गरिनु पर्नेमा सत्ताधारी दल नेकपाको स्वार्थ अनुसार जग्गाहरु भाडामा दिएर आफ्नो पार्टीका कार्यकार्ताहरूलाई पोस्ते काम गरिएको छ। दरबार मार्गमार्ग रहेको नेपाल ट्रष्टको कार्यालय रहेको जग्गामा यसि एप्रलाइन्सका मालिक स्व. आझिलिङ्को स्वामित्वमा रहेको ट्राभल एजेन्सीलाई कौटीको भाउमा ३० वर्षसम्मका लागि लिजमा दिने निर्णय गरेर सरकारले नेपाल ट्रष्टको नामको जग्गा व्यक्तिलाई लिजमा दिनु ट्रष्टको नियमावली विपरितको कार्य हो। त्यसेगरी सरकारले गोकर्ण रिसोर्ट केन्द्रमा यतिले सञ्चालन गरिरहेका रिसोर्टको सम्यावधि ६ वर्ष बाँकी रहेको बेला फेरी उसैनार्ह ३० वर्षसम्मका लागि लिजमा दिने निर्णय गर्नुपनि आर्थिक चल्खेले के प्रभाव रहेको देखिन्छ। पछिलो समयमा नीतिगत निर्णय गरी भष्टाचार गर्ने गरेको देखिन्छ त्यही नै हस्यको जड हो।

दरबारमार्गमा रहेको नेपाल ट्रष्टको जग्गा भाडामा लिन यतिको भगिनी संस्थाले बोल कबूल गरेको रकम समेतलाई घटाएर नेपाल ट्रष्टको सञ्चालक समितिले उसलाई भाडामा दिने ठुलो मात्रामा आर्थिक घोटाला भएको छ। भाडामा लिने संस्थाले १, २, ३, ४ र ५ वर्षमा गरी भण्डै ६ अर्बं ल्याँचा सरकारलाई बुझाउने बोल कबूल गरेकोमा त्यसलाई घटाएर उपर्याक १९ करोडमा दिने निर्णय गर्ने नीतिगत भष्टाचार नै हो। नेपाल ट्रष्टको सञ्चालक समितिका अध्यक्ष गृहमन्तीलाई हटाएर उपग्रहाल एवं रक्षामन्तीलाई ट्रष्टको सञ्चालक समितिको अध्यक्ष बनाइनु नै हस्यमय थिए। यसि गुप्तसंग तक्तालिन नेकपाको निकट सम्बन्ध रहेको र यसि गुप्तकै मालिकहरूले पर्यटनमन्त्री समेत बनाउने हैसियत राख्ने गरेको हुन् भने नेकपाको राष्ट्रिय सम्बन्धको फाइदा उठाउन लागि परेको थिए। अहिले नेकपाको केन्द्रीय कार्यालय रहेको धूम्वाराहीको जग्गा र घरसमेत सरकारी जग्गा नै हो। त्यो जग्गा भोग अधिकारका लागि पासाहलाल्सु प्रतिष्ठानका लागि दिएको हो। तर पासाहलाल्सु प्रतिष्ठानले आफ्को भोग अधिकारका लागि लिएको सरकारी जग्गालाई भाडामा लगाएर पैसा असून उपर गरिरहाँ समेत ओली नेतृत्वको सरकार मैन रहेको छ। आफ्नै पार्टी कार्यालयले अनाधिकत जग्गा कठजार गरेर बसेको हुनाले अब सरकारले भोग अधिकारका लागि लिएको जग्गालाई लिजमा परिणत गर्नाही गर्नुपनि आर्थिक चल्खेले एवं राजारामार्गको लागि लिजमा दिने निर्णय गर्ने नीतिगत भष्टाचार गर्ने गरेको देखिन्छ।

सत्ताको दुरुपयोग गर्दै सत्ताधारी दलकै महस्तिव्य समेत ललितानिवास बालुवाटार जग्गा काण्डमा मुछिएका छन्। अखिल्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगका पूर्व प्रमुख आयुक्त दिव वस्तेत सहित सरकारी उच्च तहका कर्मचारीहरू समेत त्यस काण्डमा मुछिएका छन्। तत्कालिन प्रधानमन्त्री माधव नेपालको पालामा पञ्चायती सरकारले विरोधीहरूको जग्गा जफत गरेको भनेर सम्बन्धित व्यक्तिलाई फिर्ता दिने निर्णय गर्नु नीतिगत भष्टाचार हो। सरकारी जग्गामा मोही कायम नहुने व्यवस्थालाई उल्लंघन गर्दै सरकारी जग्गामा मोही खडा गरी उनीहरूको नाममा मोही कायम गर्नु सोभाई नीतिगत भष्टाचार भएपनि अब अखिल्यारले सानातिनालाई कारबाही गर्ने नाममा विशेष अदाततमा मुहू दर्वा गरेर सत्ताधारी दलका नेताहरूलाई उन्मुक्ति दिने त्यारी गरिरहेको छ। भष्टाचारमा संलग्न भएको ठुलावडालाई उन्मुक्ति दिएर सानातिनालाई मात्र कारबाहीको लागि मुहू दर्वा गर्दैमा भष्टाचारमा कमी आउन सक्दैन त्यसैले सत्ताधारी दलका नेताहरूलाई समेत अखिल्यारले मुहू चलाउन सक्नुपर्दछ। संघीय सरकारदेखि प्रश्न सरकार र स्थानीय सरकारहरू समेत भष्टाचारमा डुबेको भएपनि त्यसता भष्टाचारीहरू नै सत्ताधारी दलका नेता र सरकारमा नै रहेकाले उनीहरूलाई कारबाही नहुने हो भने भष्टाचारमा नियन्त्रण गर्न सम्बैधानिक रूपमा गठन भएको अखिल्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग समेतका सबै कार्यलयहरू बन्द गरिए हुन्छ, ठुलालाई चैन सानालाई ऐन भनेको तथ्यलाई प्रमाणित गर्ने कार्य अविलम्ब बन्द गरिनु आवश्यक रहेको हासीले ठानेका छाँ।

जल्दाबल्दा दुई फरक प्रसंगहरू

प्रसंग-१

नेपाल कम्पुनिष्ट पार्टी नेतृत्वको केपी ओली सरकारबाट समाजवादी पार्टी बाहिरिएको छ। करिब १८ महिना अगाडि संविधान संशोधनका सबैच्यामा तत्कालिन नेकपाक एमाले र माओवादीसँग २ बुँदे सहमति गरेर समाजवादी पार्टी उपप्रधानमन्त्री सहित २ मन्त्री र एक राज्यमन्त्री सरकारमा सहभागि भएका थिए। केपी ओली प्रधानमन्त्री बन्दा समाजवादी र राष्ट्रिय जनता पार्टीले सरकारलाई समर्थन दिएको तर राष्ट्रिय जनता पार्टी भने सरकारमा गएको थिएन भने समाजवादी पार्टी सरकारमा सहभागि रहेको थिए। यी दुवै पार्टीले सरकारलाई समर्थन दिएको सरकारसँग प्रचण्ड बहुमत अर्थात दुई तिहाई भन्दा बढीको संघीय संसदमा मत रहेको थिए। राजपाले एक वर्ष पहिला नै समाजवादी पार्टीले सरकारलाई समर्थन दिएको सरकारसँग फिर्ता लिएपनि नेताहरूलाई भन्दा बढीको संघीय संसदमा मत रहेको थिए। राजपाले एक वर्ष पहिला नै समाजवादी पार्टीले सरकारलाई चौधीरीलाई सर्वेवसहित जन्मकैदोको फैसला गरेको भन्दै सरकारसँग प्रचण्ड बहुमत अर्थात दुई तिहाई भन्दा बढीको संघीय संसदमा मत रहेको थिए। राजपाले एक वर्ष पहिला नै समाजवादी पार्टीले सरकारलाई समर्थन दिएको सरकारसँग फिर्ता लिएपनि नेताहरूलाई भन्दा बढीको संघीय संसदमा मत रहेको थिए। राजपाले एक वर्ष पहिला नै समाजवादी पार्टीले सरकारलाई चौधीरीलाई सर्वेवसहित जन्मकैदोको फैसला गरेको भन्दै सरकारसँग प्रचण्ड बहुमत अर्थात दुई तिहाई भन्दा बढीको संघीय संसदमा मत रहेको थिए। राजपाले एक वर्ष पहिला नै समाजवादी पार्टीले सरकारलाई समर्थन दिएको सरकारसँग फिर्ता लिएपनि नेताहरूलाई भन्दा बढीको संघीय संसदमा मत रहेको थिए। राजपाले एक वर्ष पहिला नै समाजवादी पार्टीले सरकारलाई चौधीरीलाई सर्वेवसहित जन्मकैदोको फैसला गरेको भन्दै सरकारसँग प्रचण्ड बहुमत अर्थात दुई तिहाई भन्दा बढीको संघीय संसदमा मत रहेको थिए। राजपाले एक वर्ष पहिला नै समाजवादी पार्टीले सरकारलाई समर्थन दिएको सरकारसँग फिर्ता लिएपनि नेताहरूलाई भन्दा बढीको संघीय संसदमा मत रहेको थिए। राजपाले एक वर्ष पहिला नै समाजवादी पार्टीले सरकारलाई चौधीरीलाई सर्वेवसहित जन्मकैदोको फैसला गरेको भन्दै सरकारसँग प्रचण्ड बहुमत अर्थात दुई तिहाई भन्दा बढीको संघीय संसदमा मत रहेको थिए। राजपाले एक वर्ष पहिला नै समाजवादी पार्टीले सरकारलाई समर्थन दिएको सरकारसँग फिर्ता लिएपनि नेताहरूलाई भन्दा बढीको संघीय संसदमा मत रहेको थिए। राजपाले एक वर्ष पहिला नै समाजवादी पार्टीले सरकारलाई चौधीरीलाई सर्वेवसहित जन्मकैदोको फैसला गरेको भन्दै सरकारसँग प्रचण्ड बहुमत अर्थात दुई तिहाई भन्दा बढीको संघीय संसदमा मत रहेको थिए। राजपाले एक वर्ष पहिला नै समाजवादी पार्टीले सरकारलाई समर्थन दिएको सरकारसँग फिर्ता लिएपनि नेताहरूलाई भन्दा बढीको संघीय संसदमा मत रहेको थिए। राजपाले एक वर्ष पहिला नै समाजवादी पार्टीले सरकारलाई चौधीरीलाई सर्वेवसहित जन्मकैदोको फैसला गरेको भन्दै सरकारसँग प्रचण्ड बहुमत अर्थात दुई तिहाई भन्दा बढीको संघीय संसदमा मत रहेको थिए। राजपाले एक वर्ष पहिला नै समाजवादी पार्टीले सरकारलाई समर्थन दिएको सरकारसँग फिर्ता लिएपनि नेताहरूलाई भन्दा बढीको संघीय संसदमा मत रहेको थिए। राजपाले एक वर्ष पहिला नै समाजवादी पार्टीले सरकारलाई चौधीरीलाई सर्वेवसहित जन्मकैदोको फैसला गरेको भन्दै सरकारसँग प्रचण्ड बहुमत अर्थात दुई तिहाई भन्दा बढीको संघीय संसदमा मत रहेको थिए। राजपाले एक वर्ष पहिला नै समाजवादी पार्टीले सरकारलाई समर्थन दिएको सरकारसँग फिर्ता लिएपनि नेताहरूलाई भन्दा बढीको संघीय संसदमा मत रहेको थिए। राजपाले एक वर्ष पहिला नै समाजवादी पार्टीले सरकारलाई चौधीरीलाई सर्वेवसहित जन्मकैदोको फैसला गरेको भन्दै सरकारसँग प्रचण्ड बहुमत अर्थात दुई तिहाई भन्दा बढीको संघीय संसदमा मत रहेको थिए। राजपाले एक वर्ष पहिला न

कृषि विकासका लागि भूमिसुधार

● जगत देउजा

कृषि बहुसंख्यक नेपालीको जीविकोपार्जनको आधार हो। बजारको हिसाबमा सहजै नआउने, तर मानिस र अन्य प्राणीसमेतलाई आवश्यक खायान्न एवं अन्य उपयोग वस्तुको अथाह स्रोत पनि कृषि नै हो। यसले अर्ध वा पूर्ण रूपमा ठूलो संख्यामा रोजाना सिर्जना गरेको छ। जीविकोपार्जनका जमिन खेती गर्ने एवं अन्य कुनै निश्चित पेसा अपानउनेको संख्या पनि ठूलो छ। कृषिबाट अलगिएर साना र ठूला सहरमा बसोबास गर्ने परिवारको संख्या दिनानुदिन बढ़ दो रहे पनि तिनका कठिन परिवारका सदस्य गाउँमे बसेर खेतीपाटी गरिरहेको अवस्था छ।

कृषि क्षेत्रको विकासलाई विगतका सबैजसो सरकारले धेरै प्राथमिकतामा नराखेका होइनन्। अहिले पनि स्थानीय, प्रदेश र संघ सबै तहका सकारात्मक कृषि क्षेत्रको विकासलाई महत्व दिएको देखिन्छ। यद्यपि नितिजा उत्पादनका छैन। नीति तथा कार्यक्रमले स्थानीय परिवेश र खास आवश्यकतालाई सम्बोधन गरेको देखिन्दैन। किसानलाई भन्दा पनि कृषि औजार, मेसिन, आयोती बिउ र मल आपूर्ति गर्ने व्यक्ति एवं कम्पनीलाई फाइदा पुने खालका कार्यक्रम ज्यादा छन्। कृषिको यान्त्रीकरणमा जोड दिए गाउँबाट परम्परागत कृषिको ज्ञान, सीप र प्रविधि हराउँदै गएका छन्। अनुदानमा भित्रिएका मेसिनले खेतीपाटीमा केही सजिलो भएको देखिए पनि गाउँमै रहने स्रोत बाहिरिएको हिसाब कसैले राखेको छैन।

मलिलो माटो, विधिपूर्ण हावापानी, प्रशस्त जलस्रोत, ठूलो वन क्षेत्र आदिका कारण नेपालमा कृषिको अथाह सम्भावना छ। तर, उक्त सम्भावनाको पूर्ण उपयोग हुन सकेको छैन। पोषण्युक्त आहारको अभाव भेलिरहेको मुलुकको ध्यान पहिले खायान्नमा आत्मनिर्भर हुनेतर्फ जानुपर्छ। कृषिको योजना नेपाली परिवेश र ज्ञानमा आधारित हुनुपर्छ। बजेट, अनुदान र विदेशी ज्ञानले मात्र कृषि सप्त्रिने होइन। कृषि विकासका संरचनागत बाधा पहिल्याई त्यसको सम्बोधन हुनुपर्छ। भूमि नभई कृषि भूमिको अत्यधिक दोहन भइरहेको छ। अनियन्त्रित भौतिक विकासको निर्माणका कार्येले

नगरसँग धेरै जमिन छ। अर्थात्, अन्य पेसामा लागेकाहरूले जमिन धेरै ओगटेको अवस्था छ। उनीहरू जमिन छाडू चाहाउँदैन्। आफै लगानी गरेर खेती गर्न जाँगर पनि देखाउँदैन्। उनीहरूलाई जमिनबाट अहिले तुरूतै आम्दानी नआएर पनि केही पिर छैन। जमिनको भाऊ बदौदै जाने हुनाले त्यसको लोभले पनि जमिन राखियाउने प्रवृत्ति छ। हदबन्दीबाट जमिन निकालेर भूमिहीन र सीमान्त किसानलाई दिने रिति छैन भन्दा पनि हुँच। राज्यले साँचै आकार तोकी सोभन्ना सानो आकारमा वर्गीकरण गरिनुपर्छ। कृषियोग्य भूमिलाई गैरकृषिमा प्रयोग हुन दिवाउँदैन। कृषियोग्य भूमि बाँझो रहने अथवा न्यून प्रयोग हुनबाट रोक्नुपर्छ। न्यूनतम जोतको आकार तोकी सोभन्ना योजना गरिनुपर्छ। भूजपयोग योजनाको आधारमा भाऊ वर्गीकरण गरिनुपर्छ।

कृषिको निकालने सक्छ, तर यसले ठूलो भ्रमावार राख्नुपर्छ।

खेती नगर्नेले कृषियोग्य भूमि बेनेवा वा न्यून भाडादरमा लामो अवधिका लागि वास्तविक किसानलाई कमाउन दिने अनिवार्य व्यवस्था गर्नुपर्छ। भूजपयोग ऐसानुरूप कृषियोग्य भूमिमा वर्गीकरण गरिएका जग्गा किसानबाट अस्तु खरिद गर्न नपाउने व्यवस्था गर्नुपर्छ। भारतको हिमाचल प्रदेशमा खेती गर्न व्यक्तिले मात्र जग्गा किन्नर नपाउने कानुनी व्यवस्थाले भूमिको सुधार्योग गर्ने काममा ठूलो मद्दत पुगेको अध्ययनले देखाएको छ। कृषि पेसाबाट पलायन बढाए छ। यसबाट समयमै विचार नगर्न हो भने हामी खायान्नमा अभै परिनिर्भर हुँदै जानेछौं। किसानी कामका दीर्घकालीन फाइदा भए पनि शारीरिक श्रमका हिसाबले सजिले छैन। वर्षभरि खेती गर्दा पनि खान नपुग्ने हो भने कृषि पेसामा मानिसलाई अड्याइराखन गाहो हुन्छ। यसो हुँदा खेतीपाटी गर्ने हरेक रेखाले देखाएको छ। कृषि उत्पादन बढाउन बढाए छ। यसबाट समयमै विचार नगर्न हो भने हामी खायान्नमा अभै परिनि�र्भर हुँदै जानेछौं। किसानी कामका दीर्घकालीन फाइदा भए पनि शारीरिक श्रमका हिसाबले सजिले छैन। वर्षभरि खेती गर्दा पनि खान नपुग्ने हो भने कृषि पेसामा मानिसलाई अड्याइराखन गाहो हुन्छ। यसो हुँदा खेतीपाटी गर्ने हरेक रेखाले देखाएको छ। कृषि उत्पादन बढाउन बढाए छ। यसबाट समयमै विचार नगर्न हो भने हामी खायान्नमा अभै परिनि�र्भर हुँदै जानेछौं। किसानी कामका दीर्घकालीन फाइदा भए पनि शारीरिक श्रमका हिसाबले सजिले छैन। वर्षभरि खेती गर्दा पनि खान नपुग्ने हो भने कृषि पेसामा मानिसलाई अड्याइराखन गाहो हुन्छ। यसो हुँदा खेतीपाटी गर्ने हरेक रेखाले देखाएको छ। कृषि उत्पादन बढाउन बढाए छ। यसबाट समयमै विचार नगर्न हो भने हामी खायान्नमा अभै परिनिर्भर हुँदै जानेछौं। किसानी कामका दीर्घकालीन फाइदा भए पनि शारीरिक श्रमका हिसाबले सजिले छैन। वर्षभरि खेती गर्दा पनि खान नपुग्ने हो भने कृषि पेसामा मानिसलाई अड्याइराखन गाहो हुन्छ। यसो हुँदा खेतीपाटी गर्ने हरेक रेखाले देखाएको छ। कृषि उत्पादन बढाउन बढाए छ। यसबाट समयमै विचार नगर्न हो भने हामी खायान्नमा अभै परिनिर्भर हुँदै जानेछौं। किसानी कामका दीर्घकालीन फाइदा भए पनि शारीरिक श्रमका हिसाबले सजिले छैन। वर्षभरि खेती गर्दा पनि खान नपुग्ने हो भने कृषि पेसामा मानिसलाई अड्याइराखन गाहो हुन्छ। यसो हुँदा खेतीपाटी गर्ने हरेक रेखाले देखाएको छ। कृषि उत्पादन बढाउन बढाए छ। यसबाट समयमै विचार नगर्न हो भने हामी खायान्नमा अभै परिनिर्भर हुँदै जानेछौं। किसानी कामका दीर्घकालीन फाइदा भए पनि शारीरिक श्रमका हिसाबले सजिले छैन। वर्षभरि खेती गर्दा पनि खान नपुग्ने हो भने कृषि पेसामा मानिसलाई अड्याइराखन गाहो हुन्छ। यसो हुँदा खेतीपाटी गर्ने हरेक रेखाले देखाएको छ। कृषि उत्पादन बढाउन बढाए छ। यसबाट समयमै विचार नगर्न हो भने हामी खायान्नमा अभै परिनिर्भर हुँदै जानेछौं। किसानी कामका दीर्घकालीन फाइदा भए पनि शारीरिक श्रमका हिसाबले सजिले छैन। वर्षभरि खेती गर्दा पनि खान नपुग्ने हो भने कृषि पेसामा मानिसलाई अड्याइराखन गाहो हुन्छ। यसो हुँदा खेतीपाटी गर्ने हरेक रेखाले देखाएको छ। कृषि उत्पादन बढाउन बढाए छ। यसबाट समयमै विचार नगर्न हो भने हामी खायान्नमा अभै परिनिर्भर हुँदै जानेछौं। किसानी कामका दीर्घकालीन फाइदा भए पनि शारीरिक श्रमका हिसाबले सजिले छैन। वर्षभरि खेती गर्दा पनि खान नपुग्ने हो भने कृषि पेसामा मानिसलाई अड्याइराखन गाहो हुन्छ। यसो हुँदा खेतीपाटी गर्ने हरेक रेखाले देखाएको छ। कृषि उत्पादन बढाउन बढाए छ। यसबाट समयमै विचार नगर्न हो भने हामी खायान्नमा अभै परिनिर्भर हुँदै जानेछौं। किसानी कामका दीर्घकालीन फाइदा भए पनि शारीरिक श्रमका हिसाबले सजिले छैन। वर्षभरि खेती गर्दा पनि खान नपुग्ने हो भने कृषि पेसामा मानिसलाई अड्याइराखन गाहो हुन्छ। यसो हुँदा खेतीपाटी गर्ने हरेक रेखाले देखाएको छ। कृषि उत्पादन बढाउन बढाए छ। यसबाट समयमै विचार नगर्न हो भने हामी खायान्नमा अभै परिनिर्भर हुँदै जानेछौं। किसानी कामका दीर्घकालीन फाइदा भए पनि शारीरिक श्रमका हिसाबले सजिले छैन। वर्षभरि खेती गर्दा पनि खान नपुग्ने हो भने कृषि पेसामा मानिसलाई अड्याइराखन गाहो हुन्छ। यसो हुँदा खेतीपाटी गर्ने हरेक रेखाले देखाएको छ। कृषि उत्पादन बढाउन बढाए छ। यसबाट समयमै विचार नगर्न हो भने हामी खायान्नमा अभै परिनिर्भर हुँदै जानेछौं। किसानी कामका दीर्घकालीन फाइदा भए पनि शारीरिक श्रमका हिसाबले सजिले छैन। वर्षभरि खेती गर्दा पनि खान नपुग्ने हो भने कृषि पेसामा मानिसलाई अड्याइराखन गाहो हुन्छ। यसो हुँदा खेतीपाटी गर्ने हरेक रेखाले देखाएको छ। कृषि उत्पादन बढाउन बढाए छ। यसबाट समयमै विचार नगर्न हो भने हामी खायान्नमा अभै परिनिर्भर हुँदै जानेछौं। किसानी कामका दीर्घकालीन फाइदा भए पनि शारीरिक श्रमका हिसाबले सजिले छैन। वर्षभरि खेती गर्दा पनि खान नपुग्ने हो भने कृषि पेसामा मानिसलाई अड्याइराखन गाहो हुन्छ। यसो हुँदा खेतीपाटी गर्ने हरेक रेखाले देखाएको छ। कृषि उत्पादन बढाउन बढाए छ। यसबाट समयमै विचार नगर्न हो भने हामी खायान्नमा अभै परिनिर्भर हुँदै जानेछौं। किसानी कामका दीर्घकालीन फाइदा भए पनि शारीरिक श्रमका हिसाबले सजिले छैन। वर्षभरि खेती गर्दा पनि खान नपुग्ने हो भने कृषि पेसामा मानिसलाई अड्याइराखन गाहो हुन्छ। यसो हुँदा खेतीपाटी गर्ने हरेक रेखाले देखाएको छ। कृषि उत्पादन बढाउन बढाए छ। यसबाट समयमै विचार नगर्न हो भने हामी खायान्नमा अभै परिनिर्भर हुँदै जानेछौं। किसानी कामका दीर्घकालीन फाइदा भए पनि शारीरिक श्रमका हिसाबले सजिले छैन। वर्षभरि खेती गर्दा पनि खान नपुग्ने हो भने कृषि पेसामा मानिसलाई अड्याइराखन गाहो हुन्छ। यसो हुँदा खेतीपाटी गर्ने हरेक रेखाले देखाएको छ। कृषि उत्पादन बढाउन बढाए छ। यसबाट समयमै विचार नगर्न हो भने हामी खायान्नमा अभै परिनिर्भर हुँदै जानेछौं। किसानी कामका दीर्घकालीन फाइदा भए पनि शारीरिक श्रमका हिसाबले सजिले छैन। वर्षभरि खेती गर्दा पनि खान नपुग्ने हो भने कृषि पेसामा मानिसलाई अड्याइराखन गाहो हुन्छ। यसो हुँदा खेतीपाटी गर्ने हरेक रेखाले देखाएको छ। कृषि उत्पादन बढाउन बढाए छ। यसबाट समयमै विचार नगर्न हो भने हामी खायान्नमा अभै परिनिर्भर हुँदै जानेछौं। किसानी कामका दीर्घकालीन फाइदा भए पनि शारीरिक श्रमका हिसाबले सजिले छैन। वर्षभरि खेती गर्दा पनि खान नपुग्ने हो भने कृषि पेसामा मानिसलाई अड्याइराखन गाहो हुन्छ। यसो हु

क्रान्तिकारी धर छाडेर चरम अवसरवादी

उपेन्द्र भा

आन्तरिक औपनिवेशिक शोषणबाट मुक्ति पाउन, समान अधिकार प्राप्त गर्न तथा समग्र मधेश एक प्रदेशको अवधारणाका साथ स्वतन्त्र रूपले उठेको मधेश आन्दोलन शादियोदेखि नेपाली राजनीतिमा कायम रहेको रंगभेदी नीतिको विरुद्ध इतिहास रहेको छ। अडाई सय वर्षपछि मधेशमा आएको राजनीतिक चेतनाले मधेशको राजभिमानलाई जगायो।

लामो समयदेखि नेपाली राजनीतिको गर्भमा चलिरहेको खस-मंगोलियनको अन्तर्संर्ध थियो नै, मधेशको अधिकार आन्दोलनले मंगोलियन संघर्षलाई थप उर्जा प्रदान गयो। अधिकारवादी आन्दोलनको उदयले जहाँ शासक वर्गलाई सचेत बनायो, त्यही अधिकारवादी आन्दोलनीच भ्रातृत्वको सम्बन्ध विकसित भयो। शातियोदेखि गुलामीको जंजीरमा बौद्धिको मधेशले स्वाभिमानको उज्ज्यालो हेर्न पायो। मधेश आन्दोलनले जातीभेद, ऊँचानीच, धर्मभेद, भाषाभेद आदि सबै सामाजिक विषमतालाई हटाएर समग्र मधेशको एकतालाई एकसुत्रमा बाँधेको थियो। शहीदहरूको रगताबाट सिर्वित यो एकता एक अस्त्रको रूपमा उदाएको सम्पूर्ण मधेश उत्साहित, उर्जावान र शक्तिशाली बनेको थियो। शहादतको सुची पनि लामो हुँदै जाँदा शासकर्गका लागि पनि बुँडा टेक्नुको विकल्प थिएन।

मधेशी जनअधिकार फोरमको नेतृत्वमा उठेको मधेश आन्दोलनलाई सधाउन भनेर अनेक दलहरूको उदय भयो मधेश आन्दोलनको विशालालाई मधेशका दलहरूको महत्वकोष्ठा उत्कर्षमा पुऱ्यायो। दर्जनौ मधेशका नवोद्धित राजनीतिक दलहरू पारस्पारिक अस्वरूप प्रतिस्पर्धामा उत्रे। संभग मधेशको एकता (जो शासकका लागि चुनौती थियो) जाति बाहुल्यताको आधारमा जाती पार्टीको रूपमा उदाएका मधेशका राजनीतिक दलहरू जाती पार्टीको सीमित घेरामा साँझेकाले संसदमा जनप्रतिनिधीहरू न्युन अवस्थामा रहेंदा सबै भूमिकाविहिन हुन पुगे।

मधेशी दलहरूमा देखिएको उच्च महत्वकाक्षा, हक अधिकारप्रतिका लागि नभएर व्यक्तिगत स्वार्थमा आधारित भएकाले शासकर्गले यसबाट निकै फाईदा

लुटे। एकअर्कालाई लडाएर, संसदमा कमजोर बनाएर उपरिथित गराउँदा पनि राज्य षड्यन्त्रलाई यिनले बुझन सकेनन् र शासकर्गलाई खुशी पारेर व्यक्तिगत फाईदा लिने परम्परागत चरित्रमा मधेशका राजनीतिक फर्क। शासकर्गको गुलामीबाहेक फरक आचारण कुनै दलको देखिएन।

मधेशका वीर सपुत्रहरूले मधेशमा राज्यको दोहन, शोषणको विरुद्ध मधेशीहरूको स्वाभिमान जगाएर आन्दोलनमा सहभागी गराएपनि सबै मधेशी वीर सपुत्रहरूको बलिदान बिर्सन यी दलहरूलाई समय लागेन। मधेशमा परम्परागत रूपमा कायम रहेको गुलामी संस्कारलाई नै सबैले राजनीतिक आधार बनाए। मधेश आन्दोलनले शासकर्गको मुटुमा रोपेको काँडा मधेशका राजनीतिक दलहरूले भिकी विएपछि राज्यलाई सज्जो भयो। मधेश आन्दोलनले दिएको एक एक धाबको बदला लिन राज्य अग्रसर भयो।

मधेश आन्दोलन पचात शासक जहाँ मधेशसँग प्रतिशेष लिन सानो ढूलो षड्यन्त्र गरिरहेको थियो, मधेशी जनअधिकार फोरमको अस्त्र उपेन्द्र यादव आफुलाई कृष्णापछिको दोस्रो अवतारी पुरुषको रूपमा प्रचार गरिरहेका थिए। शासकर्गको षड्यन्त्रलाई बेवास्ता गर्दै युद्धवीशी शोर्यगाथामा रमाएका उपेन्द्र यादव जस्तो राजेन्द्र महतो र महान्थ ठाकुर पनि जातीवादी आन्दन लिई रहेका थिए। यसरी समग्र मधेशको एकता ऋमश टुट्दै गयो र मधेशमाथिको पकड बिस्तारै हट्दै गयो। आफ्नो जातीय बाहुल्यतामा सीमित रहेका यी पार्टीहरू विगतका दिनमा बडो नाटकीय ढंगबाट पार्टी एकता गरेर जातीय राजनीतिको कलंकलाई धून खोजेपनि परम्परागत चरित्रका कारण सफल हुन सकिरहेका छैनन।

गुलामी संस्कारबाट प्रेरित व्यक्तिगत स्वार्थका कारण दलका अगुवाहरू विगतका दिन टुट्दै जुट्दै अहिले समाजवादी पार्टी र राष्ट्रिय जनता पार्टी दुई दल मधेश राजनीतिमा देखिएका छन्। यी दुवै दलको एकीकरण हुने भने सबैभन्नमा कसले के स्वार्थका लागि प्रचार गरेका छन् थाहा छैन। तर, राजपाका नेताहरू भने एकता हुने कुराबाट अनभिज्ञ रहेको बताउँदै आएका छन्। ६ वटा राजनीतिक दलहरूले राजपा

लाईको बहस चौतारीमा यतिका दिनसम्म सहकार्य, बहस गरेपनि राजपा बन्न नसकदा यी ६ वटै पार्टीको दुर्भाग्य भने उजागर हुन थालेको छ। उपेन्द्र यादवले पनि 'राजपा' ६ वटा शेरप छोल्डको संखा भनेर गिज्याउन पछिए परेन।

व्यक्तिगत स्वार्थ, हडी चरित्र, जातीय भावाना, प्रष्ट आचरणका कारण मधेशलाई अधिकार सम्पन्न गराउने क्रान्तिकारी धरबाट विमुख भएकाले मधेशका यही दलहरूका कारण मधेशको समग्र एकता दुकियो। ८ जिलमा सीमित मधेशको सरकार बनाएर रमाएका अवसरवादीहरू संमग्र मधेशमा बहस दुग्गिएको शर्मनाक जवाफ दिन्छन्। अहिलेको राजनीतिक प्रस्थान विन्दु बनाएको शासकर्गले यिनलाई पछिकिएका कुरा गर्दा कति भर्पाउन् सर्वाविदित नै छ। के यो अवसरवादीहरूस्ताट मधेशले खोजेको अधिकार बहाल हुन सम्भव छ?

समाजवादी पार्टीलाई वैकल्पिक शक्ति बनाउने नारद मोह भएको छ। पार्टीको राष्ट्रिय चरित्र बनाउने उपेन्द्र यादवको 'हुनुमान फुद' को विचार धरातलीय यथार्थसँग विल्कुल मेल खाँदैन। उसको राजनीतिक धरातल मधेश हो। बाबुराम भट्टराईसँग एकीकरण हुँदैमा राष्ट्रिय पार्टी बद्दैन भन्ने विगतको चुनावमा उपेन्द्र यादवले प्रयोगिक ज्ञान पाइसकेको छ। पहाड र मधेशबीच चर्को अन्तरविरोध रहेको अवस्थामा उपेन्द्र यादवको यो सपना कहिलै पुरा रहने कुरा सूर्य जर्सै छल्ग छ। राजपाको अन्तर्संर्धले राजपाको अन्त हुने संकेत दिई रहेको छ।

मधेशका लागि संघीयता प्रत्युत्पादक बनेको छ। मधेशलाई ६ दुक्रामा बाँडेर पाएको संघीयताको कुनै अर्थ छैन। राज्यसत्तामा खसवर्गीय शासकहरूको वर्चस्व कायम रहेसम्म पाएको लोकतन्त्र, संघीयता वा गणतन्त्रले मधेशलाई पीडा दिई रहन्छ। यसबाट मुकिको कुनै आश छैन। यस कुराबाट मधेशका यी अवसरवादी दलहरू सहमत हुन सक्दैन। क्रान्तिकारी धार छाडेर चरम अवसरवादी धारमा आएका समाजवादी वा राजपा व्यक्तिगत वा दलगत स्वार्थका लागि क्रान्तिकारी आवाज त उठाउँछन् तर संघर्षको धारमा आउन सक्दैनन् किनको उनीहरू राज्यसत्ताका अनेकन बन्नमा उपेन्द्र रहेको बताउँदै आएका छन्। ६ वटा मधेश दर्पण फिचर सेवा।

नेकपाको सरकारमा ब्रह्मलूट

काठामाडौं। बाधको छालामा स्यालको राजाइ, अहिले नेकपाको सरकारले मच्याएको ब्रह्मलूटले यही उखान चरितार्थ पारेको छ।

भ्रष्टाचारीको मुख्य हेर्दिन, देख्यो कि टपाटप टिपेर फाल्छु, भ्रष्ट र अनेतिक मान्छे नेपाली नै हुँदैन, भ्रष्टाचारीविरुद्ध

प्रष्ट बोल्छु, मुख थुनेर बस्दिन, भ्रष्टाचारीलाई चिन्दिन, मुख पनि हेर्दिन भन्नेजस्ता अभिव्यक्ति दिने प्रधानमन्त्री केप ओली भ्रष्टाचारको फोहर पोखरीमा आफै पो आहाल बस्नपुगे।

प्रधानमन्त्री स्वास्थ्यका कारणले बिरामी छन्, देशलाई भ्रष्टाचारका कारणले बिरामी पारेको छन्। उनले राष्ट्रिय जवाफ दिनुपर्ने हो, दिन नसकरे अशक्त भएका छन्।

प्रधानमन्त्री संरक्षक भएको नेपाल द्रष्टव्यका गोकर्ण, दरवारमार्ग, पाशीभराका राष्ट्रिय सम्पत्तिमा हृदैसम्पर्को भ्रष्टाचार भएको छ। सरकारी सञ्जाल सबै भ्रष्टाचारमा ढुबेका छन्। यतिको भ्रष्टाचारलाई कारबी च्याप्टा सिंगो नेकपाको छविमा क्षति हुनपुगेको छ। कम्युनिष्ट शासन कमाउनिष्ट शासन भएको छ।

मर्चिन्द्र व्यापारी क्लबको अपराजित यात्रा कायमै

मर्चिन्द्र फुटबल क्लबले सहिद स्मारक ए डिभिजन लिगमा आफ्नो अपराजित यात्रा कायमै राखेको छ। बुधबार भएको खेलमा मर्चिन्द्रले फ्रेन्ड्समाथि ३-० को जित निकाल्यो। जितसँगै मर्चिन्द्र अंक तालिकाको शीर्ष स्थानमा उकिलएको छ। मर्चिन्द्रले तीन खेलबाट सात अंक बनाएको छ।

मर्चिन्द्रले लिगमा आहिलेसम्म खेलेका तीनमध्ये दुई खेलमा जित र एकमा बराबरी नितजा निकालेको छ। मर्चिन्द्रले आफ्नो पहिलो खेलमा च्यासलसँग बराबरी खेलेको थियो।

मर्चिन्द्रले आफ्नो दुई विदेशी खेलाडीको गोलमार्फत खेलमा पकड बनाएको थियो। टोलीलाई अफ्रिकी मूलका पिटर सेगुनले खेलको २८०५ मिनेटमै अग्रता दिलाएका थिए। खेलको ५२०५ मिनेटमा अफ्रिकी मूलका अर्का खेलाडी सोमिनेले मर्चिन्द्रलाई २-० ले अधि बढाए। त्यसपछि ८५०५ मिनेटमा युवा खेलाडी रेजिन सुब्बाले गोल गर्दा च्यासलले ३-० को प्रभावशाली जित हात पारेको हो।

एनआरटीसँग हान्यो च्यासल

दिनको दोस्रो खेलमा १० खेलाडीमा सीमित न्युरोड टिम एनआरटीले च्यासल युथ क्लबलाई २-१ गोलले पराजित गयो। जारी लिगमा च्यासलको यो पहिलो पराजय हो भने एनआरटीको दोस्रो जित हो।

यो जितसँगै एनआरटी अंक तालिकाको दोस्रो स्थानमा उपेन्द्रलाई १

साल्ट ट्रेडिंग...

उपलब्ध गराउने दायित्व समेतको जिम्मेवारी लिएको छ। एकातिर उसले जनताको हितमा विभिन्न कार्य गरिरहेको छ भने अर्कोतिर सामाजिक दायित्व समेत निभाउँदै प्रत्येक वर्ष विभिन्न विधामा विभिन्न क्षेत्रका संघ, संस्था र व्यक्तिहस्ताई पुरस्कृत समेत गर्दै आएको छ। साल्टले विभिन्न खालका पुरस्कारहस्तको स्थापना समेत गरी विभिन्न क्षेत्रका व्यक्ति, संस्था र आफनै कर्मचारी र कर्मचारीहस्तको छोराछोरीलाई समेत पुरस्कृत गर्दै आएको छ।

साल्टले आफनै संस्थाका पूर्व कर्मचारी देखि त्यही संस्थामा महापबन्धक सम्म बन्न

सफल भएका हेमबहादुर मल्ल पुरस्कारको स्थापना गरी आफ्ना पूर्व महाप्रबन्धको सम्भन्ना गर्दै प्रत्येक वर्ष हेमबहादुर मल्ल पुरस्कार प्रदान गर्दै आएको छ। साल्ट ट्रेडिंग कर्पोरेशनले हालै एक पत्रकार भेटाचाट कार्यक्रम गरी २०७३ सालको हेम बहादुर मल्ल पुरस्कार नेपाल विद्युत प्राधिकरणका प्रबन्ध निर्देशक कुलमान पिसिङ् र २०७४ को हेमबहादुर मल्ल पुरस्कार तिलगांगा आँखा अस्पतालका डा. रुद्धित लाई दिने घोषणा गरेको छ। साल्टले पुरस्कृत हुने व्यक्ति भने आफै छान्दैन त्यसको जिम्मेवारी उसले जनप्रशासन संघर्लाई दिएको छ। जन प्रशासन संघमा सरकारका पूर्व विशिष्ट व्यक्तिहस्ताई प्रदान गर्दै आएको छ।

ओली सरकार...

१९७७ सासदको समर्थन रहेको छ। २०७४ फायुनमा ओली सरकार गठन हुँदा कुल सदस्य संख्या २७५ रहेको सासदमा उपस्थित सासद २६८ मध्ये प्रधानमन्त्री ओलीको पक्षमा २०८ मत परेको थियो भने विपक्षमा ६० मतमात्र रहेको थियो। तर अहिलेको अवस्थामा केही भिन्नता रहेको छ जसमा सरकारको विपक्षमा नेपाली कांग्रेसका ६३, समाजवादी पार्टीका १७, राजपाका १० र नेपाल मजुदुर पार्टीका १ गरी १९ मत रहेको छ।

यसभन्ना अगाडि ओली सरकारसँग दुई तिहाईको मत रहेकोमा अब त्यो दुई

तिहाई गुमेको छ। दुई तिहाईका लागि अहिले सरकारका पक्षमा १ सय ८३ मतको आवश्यकता पर्दछ। अहिले सरकारसँग भएका राप्रपा, जनमार्च र स्वनन्त्र सासदले समेत मुद्दा हेरेर समर्थन र विरोध गर्न सक्ने भएकाले सरकारसँग भएको मतलाई हेरेर अनुमान गर्न सकिने अवस्था नभएको र नेकपाकी सासद कृष्ण बहादुर महरासमेत जेलमा रहेका र सामान्याया सभामुख्ये मनदानमा भाग लिए नपाउने अवस्था रहेकोले सरकारको पक्षमा १ सय ७३ मत मात्र रहने निश्चित छ। यसले ओली सरकारलाई राज्य सञ्चालनमा कुनै बाधा विरोध नभएपनि संविधान संशोधनका लागि दुई तिहाईको आवश्यकता पर्दछ।

लुम्बिनी विकास क्षेत्रको जग्गा समेत यस एपरलाइन्सका मालिकहस्ताई दिएको छ। नेपाल ट्रेटको नियमावली नै संशोधन गरेर दरबारमार्गमा रहेको जग्गा कोडीको भाउमा व्यवसायिक प्रयोजनका लागि यस युपलाई दिएको छ। गोर्क्ष रिसोर्टको समायावधि ६ वर्ष बाँकी हुँदाहुँदै प्रतिरोपनी भण्डै ६ सयका दरले यस युपलाई ३० वर्षको लागि दिएको छ। यस युपलाई सरकारले यस युपलाई ३० वर्षको लागि दिएको छ। यस युपलाई सरकारले यस युपलाई ३० वर्षको लागि दिएको छ। यस युपलाई सरकारले यस युपलाई ३० वर्षको लागि दिएको छ। यस युपलाई सरकारले यस युपलाई ३० वर्षको लागि दिएको छ।

क्रृष्ण दिने प्रयोगत सुखाकाम समेत नराञ्जे गरेको प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको छ। बैकको यस्तो बदमासीलाई ढाक्छेप गर्न ढुपुटी गर्भनर श्रेष्ठले नै सहयोग पुऱ्याएको र नियामक निर्वाचनमा बसेर भूमिका खेलेको आरोप उनीमाथि लागेको छ। बैकहरै आफूले लगानी गरेको कर्जा नजरेको अवस्था त्यसरामा त्यर्को कर्जा थेन सक्ने गरी बैकहरै आ आफ्नो नाफाबाट रकम छुट्याएर राख्युपर्ने कानुनी व्यवस्था भएपनि त्यसलाई नियामक नियामाका बसेको श्रेष्ठले वैवास्ता गरेको आरोप लागेको छ। त्यसेको

प्रमुख बैकमा गमिएको ग्राण्ड बैकको कर्जा घोटाला लुकाउन सहयोग गरेको र एनसीसी बैकमा गमिएको एपेक्स डेमलपमेन्ट बैकको कर्जा दुरुपयोग गर्न व्यक्तिलाई समेत जोगाउन खोजेको आरोप श्रेष्ठमात्रि लागेको छ। त्यसेको

निरन्तर रुपमा उठाइरहको छु। मलाई प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा तत्कालिन माओवादीहस्ते भोट दिएनु एमालेभित्र पनि मलाई हराउन केही लागे जो मलाई हराउन छ, उसैलाई अहिले पार्टीले प्रमोसन गरेको छ। त्यसैले मलाई अन्यथा भयो। नेता गौतमले आफूलाई राष्ट्रियसभामा जान प्रधानमन्त्री केही ओलीले प्रस्ताव गरेको सुनाउँदै भने दुर्वै अध्यक्षले प्रस्ताव गर्न भएको हो। मेराविरुद्ध अनेक हल्ला चलाइए कहिले डोल्यामा चुनाव उठाने कहिले कहाँ कहिले काठमाडौंमा रामबाट नानाभरले छाडिर्दिना अन्तर्राष्ट्रिय शक्तिकेन्द्रले चलाखेल गर्योसम्म भनियो भन्दै अहिले फेरी राष्ट्रिय सभामा जान भनिएको छ त्यस विषयमा मैले लाने भए संविधान संशोधन गरेर लैजानुहोस् मैले भनेको हुँ उनले भनेर म संसदमा जाने भनेको

मन्त्री यादवले किन र कसको निर्वाचनमा ठाडो प्रस्ताव प्रधानमन्त्री सामू राखे ? त्यो रहस्यको विषय भनेको छ।

केही दिन पहिला राष्ट्रिय जनता पार्टी र सत्ताधारी पार्टी नेकपा सहमति गरेर दुर्वै पार्टी अधि बढाने निर्णय गरेपछि उपेन्द्र यादवले प्रधानमन्त्रीसँग रुप्त भएका थिए। उनको बुफाईमा राजपा ओली नेतृत्वको सरकारमा सामेल हुन सक्ने आशका उनमा जन्मिएको छ। यदि त्यसी भएमा प्रदेश नं. २ मा समाजवादी पार्टीको नेतृत्वमा सरकार विस्थापित हुन सक्ने र नेकपा र राजपाको संयुक्त सरकार बनेको खण्डमा समाजवादी

निष्पक्ष रुपमा व्यक्तिको छोट गर्ने भएकाले आज सम्म त्यो पुरस्कार पाउने व्यक्तिको बारेमा कुनै टिका टिप्पणी हुने गरेको छैन। त्यसैले त्यो पुरस्कार पाउने व्यक्ति उच्च मनोबलका र योग्य ठहरिन्छन् साल्टको यस्तो सामाजिक कार्यको अच्य सबै संघ संस्थाहरूले अनुरक्षण गर्न सकेको खण्डमा मुलुकको हितका लागि काम गर्ने व्यक्तिहस्तको मनोबल बढन सक्छ। त्यसैले साल्टको कार्यलाई सरकार र सबै तहाचाट सहयोग र समर्थन गर्नु उचित हुन सक्छ। साल्टले हेमबहादुर मल्ल पुरस्कार २०७९ सालमा स्थापना संघर्लाई दिएको छ। जन प्रशासन संघमा सरकारका पूर्व विभिन्न खालका पुरस्कारहस्तको स्थापना समेत गर्दै आएको छ।

संविधान संशोधन बाहक अन्य विषयमा दुई तिहाई आवश्यक नपर्ने भएकाले अहिले नै ओली सरकारलाई कुनै संकट देखिएन।

यसभन्ना अगाडि ओली सरकारले दुई तिहाईको दम्भ देखाएर केही नीतिगत निर्णय गर्दै आएको र पार्टीगत स्वार्थ समेत गर्दै आएकोमा अब त्यस्तो कार्य रोकिन सक्छ तर हालै नेकपाले राजपासँग २ दुँदै सहमति गरेर राष्ट्रिय सभाको निर्वाचनमा जाने निर्णय गरेको हुनाले नेकपा र ओली सरकारले राजपालाई लालिप प देखाउँदै सरकारमा लगेर आफ्नो पक्षमा दुई तिहाई मत कायम राख्ने कसरत गर्न सक्ने सम्भावना भने ज्यूँदै रहेको छ।

दिने उद्देश्यले पर्यटन तथा संस्कृति मन्त्रालयले काम अधि बढाएको छ। सरकारको लागि यस युपलाई आवश्यकता नै समस्याको समाधान गर्न भारतसँग आग्रह गरेको थियो। कुट्टीतिक नोट पठाएको झण्डै एक महिनापछि भारत सरकारले नेपालस्थित भारतीय राजदूतवासमार्फत नेपाल सरकारलाई जवाफ पठाएको छ। उसले कालापानी क्षेत्रमा केही विवाद रहेको द्विकार गरेपनि कालापानी क्षेत्रमा आपै भएको दाबी समेत गरेको छ। कालापानी क्षेत्रमा केही विवाद रहेको द्विकार गरेपनि कालापानी क्षेत्रमा आपै भएको दाबी समेत जन्मिएको छ। कालापानी क्षेत्रमा केही विवाद रहेको द्विकार गरेपनि कालापानी क्षेत्रमा आपै भएको दाबी समेत जन्मिएको छ।

कैलास विकास बैकका सञ्चालकहस्ताई लामाश लुकाउन सहयोग गरेको र नेपाल बंगलादेश बैकको कर्जा दुरुपयोग गर्न दोस्तीलाई समेत बचाउन सहयोग प्रयोगसंग भएको आरोपसाहित दुरुस्त्यार रकम अर्द्धांश गर्ने व्यापार उल्लेख गरिएको भएपनि यसअधि दुर्वै देशका पराष्ट्र संचिवस्तरीय संयन्त्रबाट भूमिसम्बन्धी समस्याको समाधान गर्ने भनिएको थियो। नेपाल सरकारले पठाएको कुट्टीतिक नोटमा समेत पराष्ट्र संचिवस्तरीय संयन्त्रबाट भूमिसम्बन्धी समस्याको समाधान गर्ने भनिएको थियो। नेपाल सरकारले पठाएको द्विकारको द्विकार नदिई मौन रहेको र अहिले आएर पत्र पठाउनु र एक महिनासम्म नेपाल सरकारले पठाएको पत्रका बारेमा कुनै जानकारी नदिई मौन रहेको र अहिले आएर पत्र पठाउनुले भारतको नियत सफा नभएको प्रष्ट भएको छ। पछिलो समयमा भारतको कुनै पनि छिमेकी मुलुकहस्ताई साना भाइहरू सम्भन्ने र त्यही अनुरूपको व्यवहार गर्ने भरेको द्विकारको द्विकार भारतको नियत सफा नभएको प्रष्ट भएको छ।

भारतले पठाएको पत्रको पहिलो बुँदामा नै कालापानी क्षेत्रको भूमि आफ्नो रहेको भारतले आपालो दाबी गरेको छ। भारतले नेपालसँगको सीमा समस्या १८ प्रतिशत समाधान भएको छ र कालापानी र सुस्ता क्षेत्रको सीमा

राप्रपालाई बैकलिपक शक्ति बनाएरै छाडिन्छ

काठमाडौं। राप्रपा मकवानपुरको